

Activiteiten- en compensatieplan uitbreiding gemeentewerf Voorhout

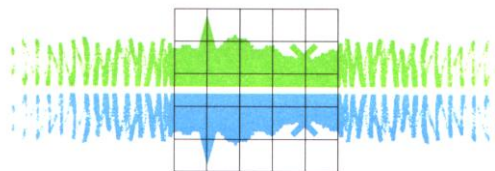
Natuurcompensatie voor planten en dieren
beschermde onder de Flora- en faunawet

Zorg voor ons landschap

RUIMTE VOOR PLANT EN DIER

Landschapsbeheer Zuid-Holland maakt deel uit van een samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het verbeteren van leefgebieden voor planten en dieren krijgt daarbij speciale aandacht. Elke provinciale organisatie beschikt over de specifieke kennis die nodig is om de regionaal sterk verschillende leefgebieden ook op kleine schaal in stand te houden, zoals in boomgaarden en groenstroken. Dat verzekert een levend landschap voor de toekomst.

Landschapsbeheer Zuid-Holland

Compensatieplan uitbreiding gemeentewerf Voorhout
Natuurcompensatie voor beschermde planten en dieren in het kader van de Flora- en faunawet

Waddinxveen, 29 februari 2011

Opdrachtgever : Gemeente Teylingen, dhr. R. Van der Geest

Tekst : Nick Kroese

Foto's : Landschapsbeheer Zuid-Holland, tenzij anders vermeld

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
1.1. Aanleiding	2
1.2. Doelstelling	2
1.3. Leeswijzer	2
1.4. Betrokken deskundige	2
2. Werkwijze.....	3
3. Wetgeving	4
3.1. Natuurbescherming in Nederland	4
3.2. Flora- en faunawet	4
3.3. Zorgplicht	6
4. Resultaten Quick scan en Vooronderzoek	7
4.1. Conclusie quick scan 2007	7
4.2. Update quickscan 2011	7
4.3. Conclusie.....	8
5. Plangebied en inrichtingsplan	10
5.1. Locatie.....	10
5.2. Biotootypen.....	11
5.3. Geplande ingrepen.....	12
6. Soortinformatie.....	15
6.1. Rugstreeppad	15
7. Instandhouding en effecten op soorten	20
7.1. Effecten van maatregelen op beschermde soorten	20
7.2. Rekening houden met soorten.....	20
7.3. Verwacht effect op gunstige instandhouding van soorten	20
8. Zorgplicht en mitigerende maatregelen	22
8.1. Zorgplicht algemeen.....	22
8.2. Mitigerende maatregelen algemeen.....	23
9. Compenserende maatregelen en inrichting.....	24
9.1. Compensatiegebied algemeen.....	24
9.2. Inrichting compensatiegebied	24
9.3. Ecologisch beheer	27
9.4. Monitoring.....	28
10. Planning werkzaamheden	29
Literatuurlijst	30
Bijlage 1: Ligging plangebied ten opzichte van beschermde gebieden.....	32
Bijlage 2: Onderbouwing alternatieven	33

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

De gemeente Teylingen is voornemens de bestaande gemeentewerf Teylingen uit te breiden. In 2007 is hiervoor door Landschapsbeheer Zuid-Holland een quickscan uitgevoerd. In 2010 is ook onderzocht of de plannen een effect hebben op beschermde gebieden. Omdat er sinds de planvorming al weer enige tijd was verstreken, werd besloten om in oktober 2011 een update van de quickscan uit te voeren. Uit deze onderzoeken bleek dat er mogelijk effecten op beschermde soorten zouden optreden. Daarom werd besloten om ontheffing aan te vragen en een compensatieplan op te stellen.

1.2. Doelstelling

Dit compensatieplan heeft als doel duidelijk te maken welke compensatie- en mitigatiemaatregelen noodzakelijk zijn voor de voorgenomen ingrepen in het plangebied.

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de werkwijze toegelicht, in hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader beschreven. In hoofdstuk 4 geeft de resultaten van de Quick scan. Hoofdstuk 5 beschrijft het plangebied en het inrichtingsplan. In hoofdstuk 6 staan de ecologische eisen die de relevante soorten stellen met in hoofdstuk 7 de instandhouding van de soort in het gebied. Hoofdstuk 8 en 9 beschrijven de mitigerende en compenserende maatregelen. In Bijlage 1 is de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden opgenomen. In Bijlage 2 is een onderbouwing voor de alternatieven opgenomen.

1.4. Betrokken deskundige

Namens Landschapsbeheer Zuid-Holland is dhr. Nick Kroese betrokken bij de uitbreiding van de gemeentewerf Voorhout. Nick is binnen Landschapsbeheer betrokken bij vraagstukken en projecten in relatie tot de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Nick heeft ervaring met projecten op het gebied van natuurvriendelijke oevers, vissen en amfibieën en ecologisch beheer. Sinds 2011 is hij gecertificeerd om te werken met de gedragscode van Stadswerk door het volgen van de training Flora- en faunawet Ruimtelijke Inrichting niveau 4. Hiernaast heeft hij de opleiding Bos- en natuurbeheer niveau 4 afgerond is studeert hij momenteel Bos- en natuurbeheer aan Van Hall Larenstein.

2. Werkwijze

De quickscan uit 2007 en de update in 2011, wijzen uit dat er beschermde soorten uit de Flora- en faunwet voor kunnen komen op de planlocatie. Door uitbreiding van de gemeentewerf zal biotoop van onder andere de rugstreeppad verloren gaan. In dit document wordt een voorstel tot compensatie gedaan. Dit wordt gedaan door eerst de resultaten van eerdere onderzoeken te beschrijven. Hierna wordt de locatie in beeld gebracht en worden de uit te voeren maatregelen toegelicht. Door deze informatie te koppelen aan soortinformatie, kunnen gericht voorstellen tot mitigatie en compensatie gedaan worden.

3. Wetgeving

3.1. Natuurbescherming in Nederland

Binnen de Nederlandse natuurwetgeving wordt onderscheid gemaakt in soortenbescherming en gebiedenbescherming. De soortenbescherming valt onder de Flora- en faunawet, de gebiedenbescherming is geregeld onder de Natuurbeschermingswet '98 (waaronder de Natura 2000-gebieden vallen) en de Nota Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur).

3.2. Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet gaat uit van de bescherming van inheemse plant- en diersoorten en hun leefgebied. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden. Daarbij is het niet toegestaan om de directe leefomgeving (= voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaats) van deze soorten te beschadigen, te vernielen of te verstoren. Hieronder volgt een overzicht van deze algemene verbodsbepalingen (artikel 8 t/m 12):

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, onwortelen of om een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten.
- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren.
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
- Artikel 12: Het zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van dieren.
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben van dieren.

Naast bovenstaande verbodsbepalingen geldt bovendien de algemene zorgplicht van artikel 2 van de Flora- en faunawet om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. De wet heeft daarmee belangrijke consequenties voor reguliere werkzaamheden en werkzaamheden voor ruimtelijke plannen en ingrepen.

De Flora- en faunawet kent de mogelijkheid om ontheffing te verlenen. In artikel 75 van de wet worden de mogelijkheden beschreven. Het verlenen van ontheffing gebeurt door de provincie of door het ministerie van LNV. Daarnaast wordt onder bepaalde randvoorwaarden een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Deze voorwaarden zijn opgenomen in de Algemene Maatregel van Bestuur (in relatie tot artikel 75 van de Flora- en faunawet), welke op 23 februari 2005 in werking is getreden.

Deze vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud en voor bepaalde (algemeen voorkomende) soorten. Welke randvoorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de diersoorten of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. In de AMvB worden hiertoe verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Tabel 1: Algemene soorten – lichtste beschermingsregime AMvB

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Flora- en faunawet uitgaat.

Tabel 2: Overige soorten – middelste beschermingsregime AMvB

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Ontbreekt een gedragscode of indien sprake is van andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (lichte toets). Daarnaast geldt eveneens voor soorten van tabel 2 de algemene zorgplicht.

Tabel 3: Soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in Bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime AMvB

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8, 9, 11 en 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.

Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 eveneens een ontheffing nodig.

Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan vier criteria (uitgebreide toets): de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt niet aangetast, er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en ‘doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort’. De vier criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle vier moet voldaan zijn). Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 3 de algemene zorgplicht.

Voor soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn uit tabel 3 (rugstreeppad) geldt voor een ruimtelijke ingreep alleen ontheffing wordt verleend op grond van een belang uit de Habitatrichtlijn:

- 1) Bescherming flora en fauna (b)
- 2) Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
- 3) Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e);

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. T.a.v. vogels geldt, dat werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord verboden zijn.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode dan dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd. Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens het kwetsbare broedseizoen; dit mede in het kader van de algemene zorgplicht die ook voor vogels geldt.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen.

Hiervoor is geen standaardperiode, het gaat erom of er een broedgeval is.

Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009).

Indien de werkzaamheden effect hebben op deze soorten is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- 1) Bescherming van flora en fauna (b);
- 2) Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- 3) Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig, indien werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden of maatregelen zijn getroffen om te voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats gaan vestigen tijdens het broedseizoen. Dit betreffen vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor gebroed hebben of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Buiten het broedseizoen mag van deze soorten het nest worden verplaatst of verwijderd.

3.3. Zorgplicht

De Flora- en Faunawet kent een zorgplicht. Je moet voldoende zorg in acht nemen voor in het wild levende dieren en planten. Om helder te krijgen wat “voldoende zorg” is, wordt er gewerkt met gedragscodes. Deze gedragscodes worden door beheerders en beschermingsorganisaties gezamenlijk opgesteld. Werken volgens een goedgekeurde gedragscode betekent dat je, volgens het Ministerie van LNV, voldoet aan de zorgplicht die de Flora- en Faunawet oplegt. Het Ministerie van LNV heeft daarom de gedragscodes opgenomen in het Besluit vrijstelling dier- en plantsoorten.

4. Resultaten Quick scan en Vooronderzoek

De uitbreiding van de gemeente werf speelt alweer enige tijd. In 2007 is een quickscan uitgevoerd.

4.1. Conclusie quick scan 2007

In de rapportage Quick Scan beschermde flora en fauna + landschappelijk advies Uitbreiding gemeentewerf te Voorhout (Berkheij en Balkenende, juli 2007) staan de volgende conclusies:

In het plangebied zijn biotopen aangetroffen van een aantal in meer of mindere mate beschermde soorten, waarvan verwacht wordt dat de werkzaamheden invloed zouden kunnen hebben op de lokale populatie. Het gaat hierbij om:

Zoogdieren uit tabel beschermde soorten 1

Voor deze soorten geldt bij de voorgenomen werkzaamheden een vrijstelling. Naast de algemene zorgplicht (zie eerder in dit rapport) hoeft in het kader van de Flora- en faunawet hiervoor geen extra actie te worden ondernomen.

Vogels ter plaatse

Hoewel geen broedsporen van vogels zijn aangetroffen, bestaat de mogelijkheid dat er gebroed wordt in het voorjaar. Indien de uitbreiding door gaat moet er buiten het broedseizoen gewerkt worden. Alle vogels in Nederland zijn gelijk beschermd.

Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Er geldt een vrijstelling als u handelt via de zorgplicht.

Amfibieën en reptielen uit tabel 1 beschermde soorten

Voor deze soorten geldt bij de voorgenomen werkzaamheden een vrijstelling. Naast de algemene zorgplicht (zie eerder in dit rapport) hoeft in het kader van de Flora- en faunawet hiervoor geen extra actie te worden ondernomen.

Vissen uit tabel beschermde soorten 2

Deze soorten krijgen een zwaardere bescherming. Voor deze soorten geldt een vrijstelling indien u handelt volgens de algemene zorgplicht.

Amfibieën uit tabel 3: soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AmvB

Vrijstelling met gedragscode of ontheffing/ uitgebreide toets. Op de planlocatie zijn rugstreeppadden waargenomen. Deze soort geniet de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten ontheffing moet worden aangevraagd. Er geldt geen vrijstelling met gedragscode.

4.2. Update quickscan 2011

Om te kijken of de quickscan uit 2007 nog actueel was heeft op 5 oktober 2011 een update plaatsgevonden met extra aandacht voor de rustreepad. Hieronder de conclusies:

Vogels

In het plangebied is de putter waargenomen. De putter gebruikt het bosje voornamelijk als schuilgelegenheid en/of als foerageerplaats. In de nabije omgeving (<100 meter) zijn meerdere

locaties met opgaande beplanting te vinden die een vergelijkbare functie kunnen vervullen. Wel zou compensatie van een dergelijk ecotoop wenselijk zijn.

Ook komen er mogelijk andere vogels voor of maken zij gebruik van het gebied. Vogels zijn apart beschermd en vallen niet onder een tabelnummer. Er zijn geen (jaarrond beschermde) nesten aangetroffen.

De inzet van een passende en geldige gedragscode is wenselijk. Omdat er geen broedgevallen geconstateerd zijn en geen jaarrond beschermde nesten is een ontheffing aanvragen niet nodig. Praktisch kan met vogels rekening goed rekening worden gehouden door buiten het broedseizoen te werken.

Libellen en dagvlinders

In de sloot is een larve van een libellesoort aangetroffen. Het voedselrijke biotoop geeft geen aanleiding tot het vermoeden dat het een beschermde libelle zou kunnen zijn. De Libellen beschermd onder tabel 3 komen allen voor in voedselarme situaties, zoals vennen of beken. Omdat het geen biotoop is waar de libellensoorten uit tabel 3 voor zouden kunnen komen is determinatie op soort niet essentieel.

In de quickscan van 2007 zijn koolwitje en spanner aangetroffen. Algemene vlindersoorten zijn te verwachten, beschermde dagvlinders niet. Er volgen geen specifieke acties voor libellen of dagvlinders.

Reptielen, vissen en zoogdieren

Er zijn geen reptielen, reptielen, zoogdieren of vissen aangetroffen. Wel zou de kleine modderkruiper (tabel 2) voor kunnen komen. De inzet van een passende en geldige gedragscode biedt uitkomst.

Flora

Er is geen beschermde flora aangetroffen. Er is een kleine kans op het aantreffen van de dotterbloem op zonnige of weinige beschaduwde plaatsen. Mocht de soort voorkomen dan geldt de algemene zorgplicht, het is dan wenselijk om een passende en goedgekeurde gedragscode in te zetten.

Amfibieën

Mogelijk komen er amfibieën uit tabel 1 voor zoals de bastaardkikker of de kleine watersalamander. De algemene zorgplicht geldt voor deze soorten. Het is wenselijk om een passende en goedgekeurde gedragscode in te zetten.

De rugstreeppad uit tabel 3 is ook een mogelijk voorkomende soort, hier moet ontheffing voor worden aangevraagd. De soort is niet aangetroffen bij het bezoek van 5 oktober 2011, maar omdat het biotoop geen grote veranderingen heeft ondergaan (wat wellicht ten gunste van de soort zou komen) is het voorkomen niet uit te sluiten. Landschapsbeheer adviseert ontheffing aan te vragen voor de rugstreeppad.

Rugstreeppad

Het niet aantreffen van beschermde soorten tijdens het veldbezoek op 5 oktober 2011 betekent niet direct dat er geen beschermde soorten voorkomen óf dat er geen soorten zijn die het gebied als onderdeel van hun biotoop gebruiken. Het niet aantreffen van de rugstreeppad houdt vermoedelijk verband met de moeilijke waarneembaarheid van de soort in het najaar. De rugstreeppad maakt zich op voor de winter en graaft zich in, in de grond of zoekt een andere schuilplaats.

4.3. Conclusie

De plannen hebben mogelijk gevolgen voor verschillende soortgroepen. Voor algemene soorten is een generieke vrijstelling en daarom volgen voor de meeste soorten geen specifieke acties, behalve het voldoen aan de algemene zorgplicht. Wel moet rekening worden met het mogelijk voorkomen van vogels, kleine modderkruiper en rugstreeppad.

4.3.1. Gebruik plangebied door beschermde soorten

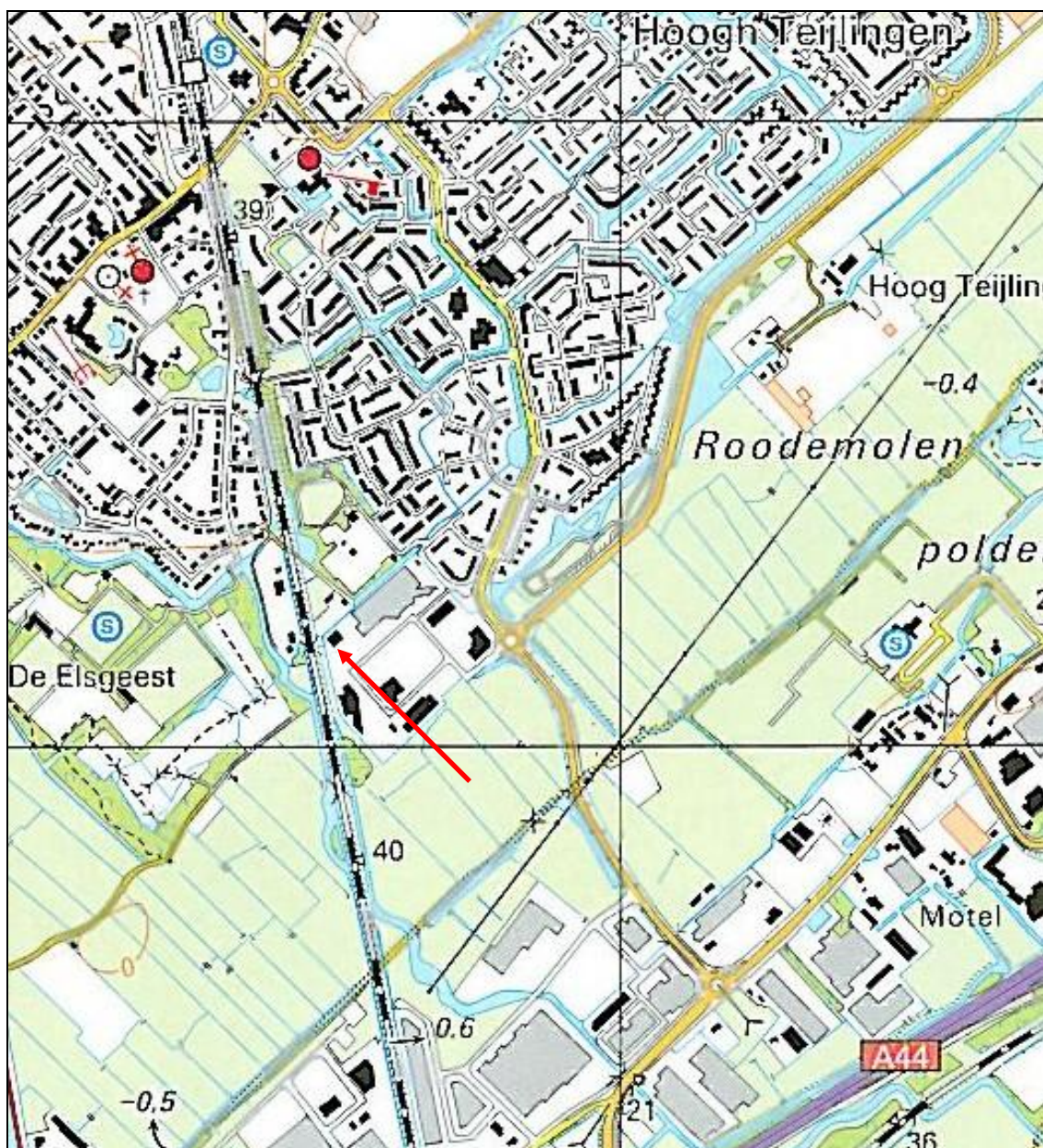
Vogels kunnen de planlocatie gebruiken als leef-, schuil- en/of foerageergebied. De kleine modderkruiper gebruikt de sloten in het plangebied mogelijk als leefgebied. De rugstreeppad gebruikt het gebied mogelijk als leef-, schuil- en/of foerageergebied.

5. Plangebied en inrichtingsplan

Dit hoofdstuk beschrijft eerst de locatie van het plangebied met de aanwezige biotopen. Daarna wordt kort ingegaan op de inrichting van het plangebied.

5.1. Locatie

De gemeentewerf en milieustraat bevinden zich aan de Nijverheidsweg 32 te Voorhout, in de gemeente Teylingen in de Provincie Zuid-Holland (zie figuur 1). De bijbehorende kilometerhokken waar het plangebied in ligt zijn 093-469 en 093-470.

Figuur 1: Deel topografische kaart. De pijl geeft de locatie van de gemeentewerf en milieustraat in Voorhout aan. (bron: Falkplan)

Figuur 2: Luchtfoto van de huidige gemeentewerf en het deel van de voorgenomen uitbreiding (bron: Google Earth)

5.2. Biotooptypen

Op de planlocatie van de voorgenomen uitbreiding van de gemeentewerf zijn zeven biotooptypen te onderscheiden:

1. Hoge bomen
2. (Hoge) struikbeplanting
3. Ruigte
4. Moeras
5. Riet en oeverbeplanting
6. Kruidenvegetatie en gras
7. Sloot

Op de volgende foto's is goed te zien hoe de planlocatie er uit ziet. Er staat een bosje, bijna geheel omringd door de Dinsdagse weterring, waardoor het een soort eilandje vormt. De bodem van het bosje is op een aantal delen moerassig. De hoogste bomen zijn zo'n 20 á 30 jaar en bieden broed- en schuilgelegenheid voor vogels. Er staat met name wilg, els en abeel. De struiklaag, o.a. meidoorn, met daaronder ruigte is op veel plaatsen dicht begroeid, wat voor vogels en kleine zoogdieren aantrekkelijk is om te schuilen en te nestelen. Ook het riet is aantrekkelijk voor bepaalde vogelsoorten. Er zijn twee 'sloten' te vinden, één is het gedeelte van de Dinsdagse weterring, wat rondom het bosje loopt. En de ander scheidt momenteel de huidige gemeentewerf met de planlocatie. Beide sloten hebben een ander

peil. De Dinsdagse Wetering heeft een boezempeil. De oeverbeplanting en de sloten bieden een goed biotoop voor diverse amfibieën en vissensoorten. Verder is de oeverbeplanting en de kruidenvegetatie aantrekkelijk voor verschillende insecten, zoals libellen en vlinders.

Figuur 3: Het bosje

Figuur 4: Bosje met Dinsdagse wetering

Figuur 5: Deel van de Dinsdagse wetering rondom het bosje

Figuur 6: De watergang met aan de rechterzijde de Gemeentewerf

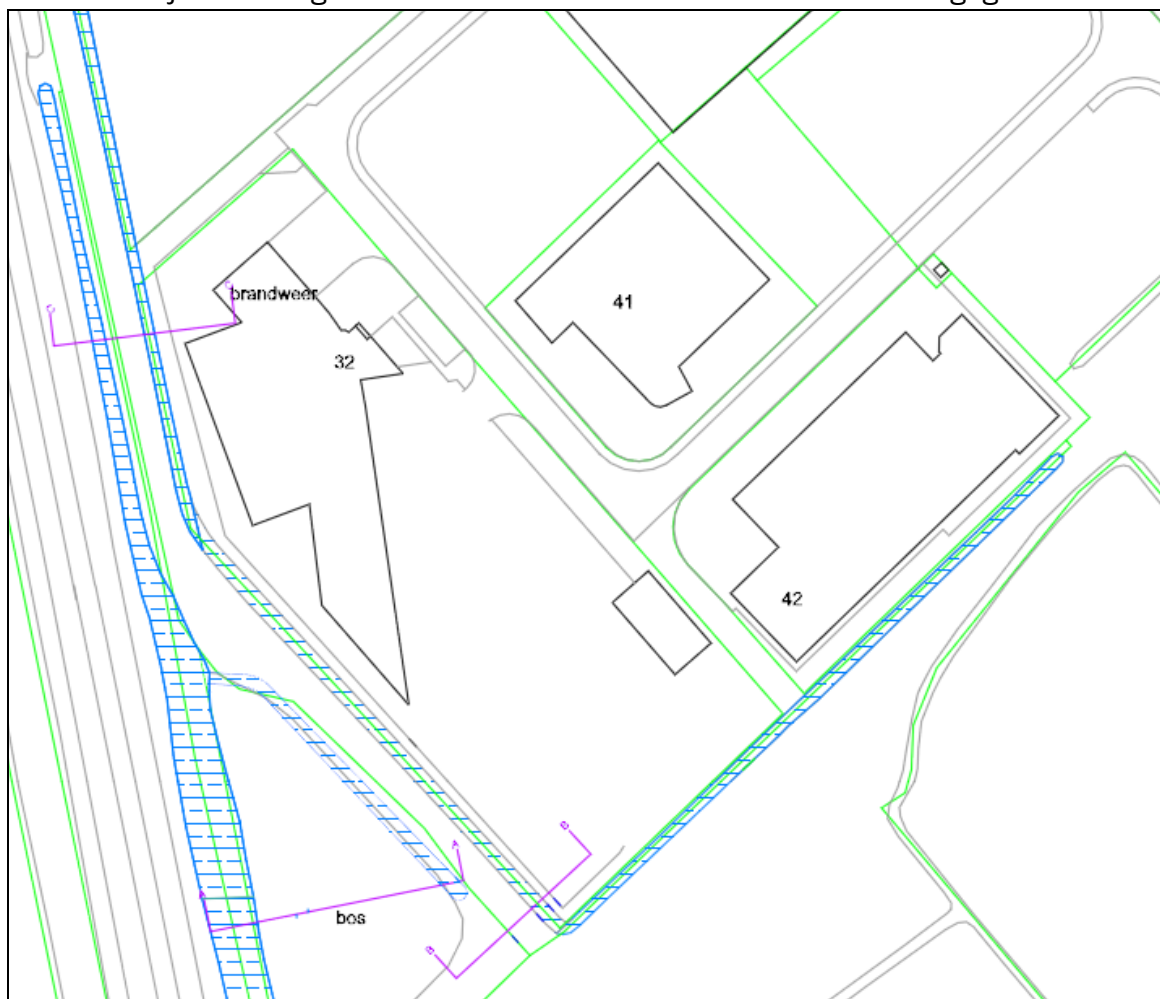
5.3. Geplande ingrepen

De gemeente Teylingen is voornemens de gemeentewerf en milieustraat te Voorhout uit te breiden. Beoogd wordt het terrein in zuidwestelijke richting in te richten als gemeentewerf.

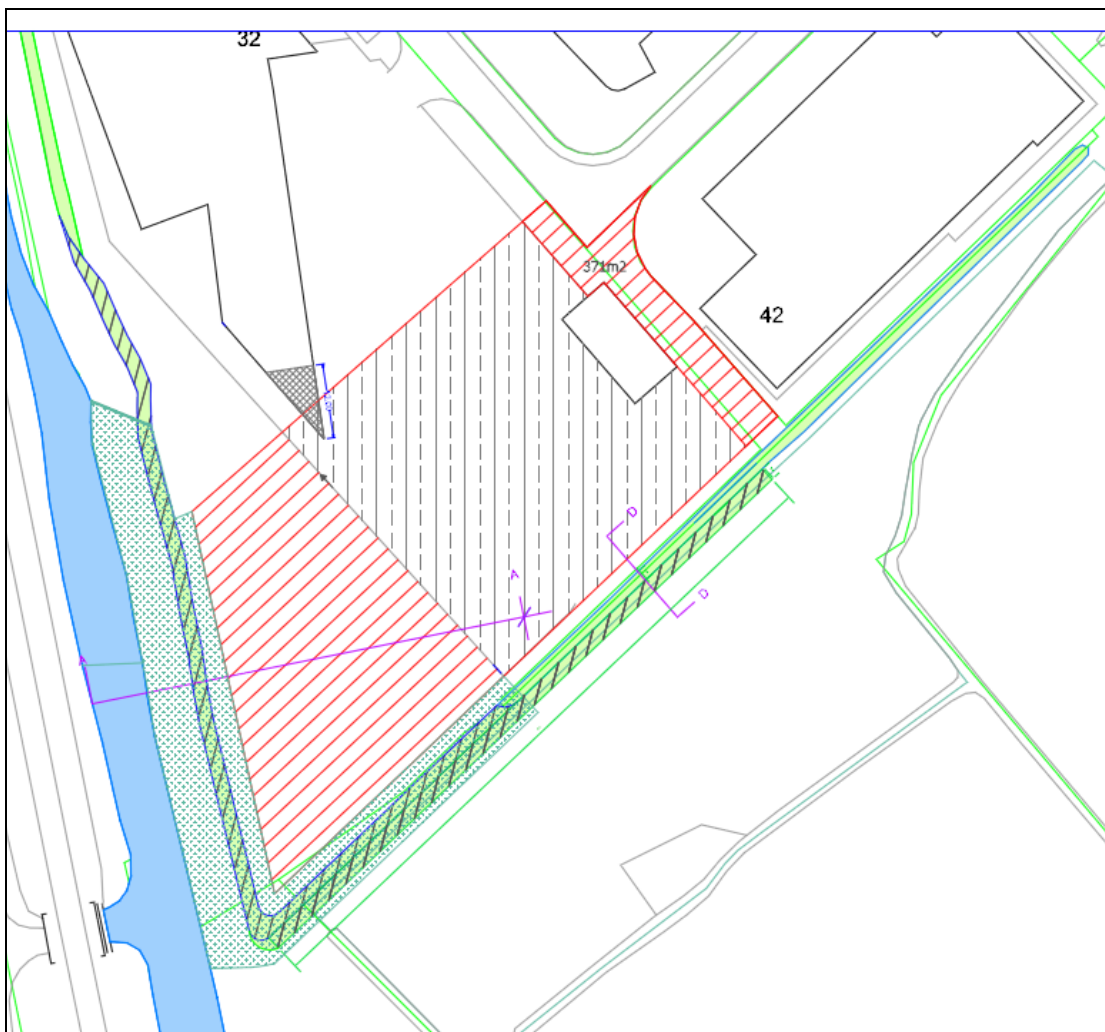
Op het terrein worden onder andere een zoutopslag, wasplaats en magazijnen ingericht. Daarnaast vindt een uitbreiding plaats van de milieustraat.

5.3.1. Huidige en nieuwe situatie in beeld

Hieronder zijn de huidige en de nieuwe situatie in bovenaanzicht weergegeven.

Figuur 7: Huidige situatie

Figuur 8: Nieuwe situatie

5.3.2. Veranderingen

Uit bovenstaande afbeeldingen wordt duidelijk dat de oppervlakte van de gemeentewerf (rode arcering) toeneemt. Dit gaat voornamelijk ten koste van het bosje. De oostelijke watergang die direct naast de gemeentewerf loopt wordt verlegd en krijgt een natuurvriendelijke profielinrichting. Aan de zuidoostzijde van de werf wordt de bestaande watergang verbreed en ook natuurvriendelijk ingericht. Verder is er meer ruimte voor natuurlijke inrichting, dit is het compensatiegebied. Bovenstaande tekeningen zijn gedetailleerder opgenomen in de bijlage.

5.3.3. Ingrepen realistische uitbreiding

De volgende ingrepen worden gedaan om de uitbreiding te realiseren:

1. Dempen watergang aan oost-/zuidzijde direct langs gemeentewerf
2. Dempen deel watergang Dinsdagse Wetering
3. Verwijderen bosje.

5.3.4. Maatregelen ter compensatie

De volgende maatregelen worden genomen ter compensatie:

1. Graven watergang aan oost-/zuidzijde direct langs gemeentewerf
2. Oevers nieuwe watergang natuurvriendelijk inrichten
3. Aanplant struikenbosjes

6. Soortinformatie

In dit hoofdstuk wordt relevante soortinformatie weergegeven.

6.1. Rugstreeppad

Hieronder wordt nader ingegaan op de soortinformatie van de rugstreeppad. Deze informatie is essentieel om het effect van ingrepen te verzachten of voorkomen én om maatregelen te toetsen. Onderstaande informatie is grotendeels overgenomen uit de Soortenstandaard Rugstreeppad, Diens Regelingen, 2011.

6.1.1. Soortkenmerken

De rugstreeppad (figuur 9) is een tot 7 centimeter groot wordende soort. De kleurstelling kan zeer variabel zijn. De rug bestaat hoofdzakelijk uit bruine, grijze, gelige of groene grondkleuren. De naam heeft de soort te danken aan de gele lengtestreep over de rug. Deze rugstreep is echter niet altijd aanwezig. De iris van de rugstreeppad is groen tot citroengeel, terwijl de gewone pad koper- tot goudrood kleurig is. Deze pad produceert in de voortplantingstijd een opvallende, harde ratelende roep.

Figuur 9: Rugstreeppad (gevonden op de planlocatie in 2007)

6.1.2. Leefwijze

De rugstreeppad is vooral actief tijdens de schemering en 's nachts. Overdag verblijven de rugstreeppadden in holtes (muizenholen), onder (schuil)elementen of ingegraven in de bodem. De rugstreeppad is een typische pioniersoort, die in hoofdzaak voorkomt in

terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen ingebrachte dynamiek. Daarnaast kan hij ook in meer stabiele milieus als graslandpolders en heidegebieden voorkomen. De soort is een goede kolonisator en kan snel geschikte locaties bezetten. De dieren wisselen gemakkelijk van verblijfplaats. In Nederland kan de rugstreeppad gedurende een lange periode eieren afzetten: van half april tot en met september. De meeste kooractiviteit vindt vanaf de tweede helft van april, maar vooral in mei plaats; overigens kunnen rugstreeppadden tot in augustus doorgaan met roepen. Vanaf oktober/november tot en met maart verblijft de rugstreeppad in een winterrust.

6.1.3. Voedsel

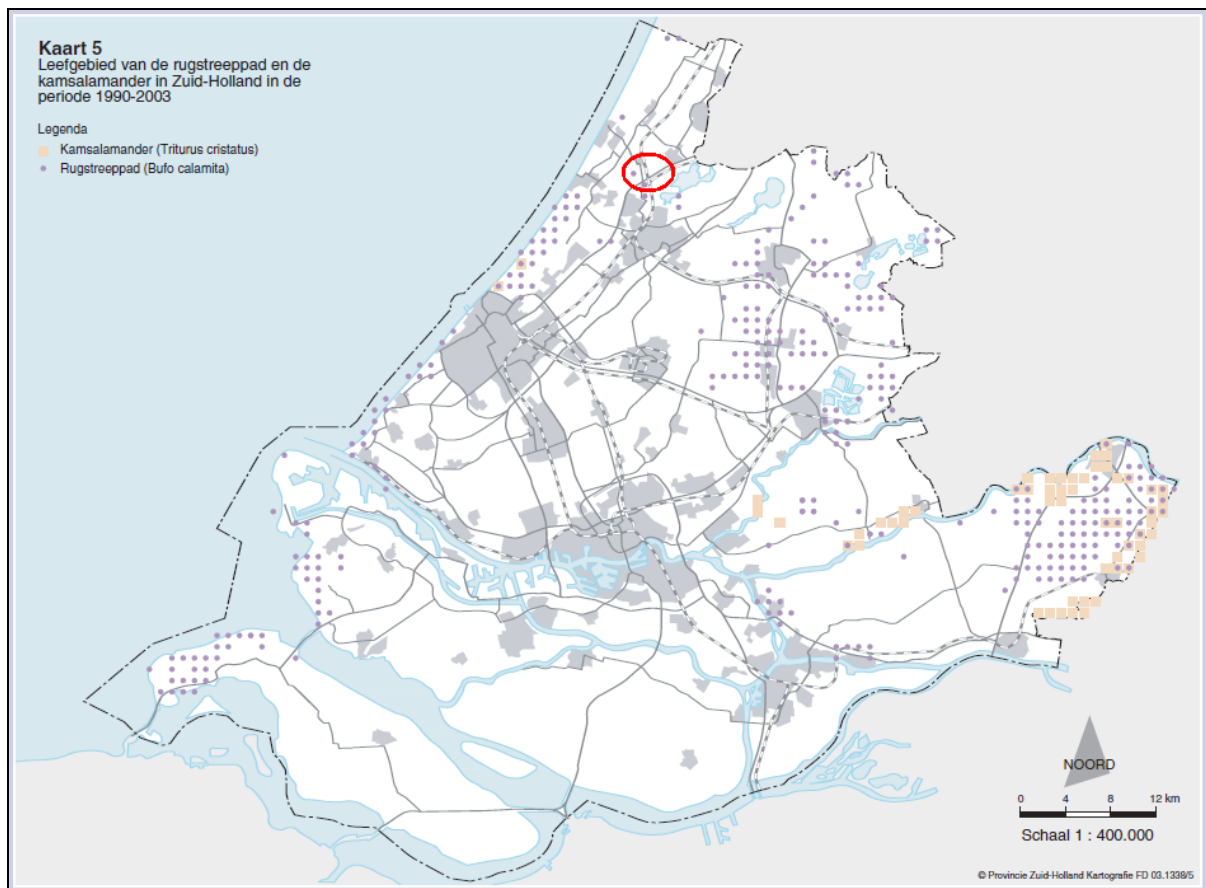
Het voedsel van de rugstreeppad bestaat vooral uit vliegen, andere insecten, mieren, spinnen en andere ongewervelden. Larven van de rugstreeppad voeden zich hoofdzakelijk met organisch materiaal, algen en met delen van hogere planten.

6.1.4. Beschrijving habitat

De rugstreeppad is vooral een soort van dynamische milieus, met name gebieden met vergraafbaar zand en een natuurlijk of door de mens veroorzaakt pionierskarakter, zoals (rivier)duinen, uiterwaarden, afgravingen en bouwterreinen. Maar de rugstreeppad is ook te vinden in meer stabiele gebieden als vennen in heideterreinen en sloten in akker- en graslandgebieden. De habitat laat zich omschrijven als onbeschaduwde, laagbegroeide terreinen. Door gebrek aan dynamiek in natuurgebieden is het voorkomen van de soort in Nederland sterk afhankelijk van menselijke ingrepen. Braakliggende bouwterreinen, groeven en zand- en kleiafgravingen vormen een ideaal leefgebied voor de rugstreeppad. Vaak is er een goed vergraafbare bodem aanwezig en is er bouw materiaal om onder te schuilen. Regenplassen en sporen van zware voertuigen waar regenwater in is blijven staan, vormen ideaal voortplantingswater: ondiep, snel opwarmend en zonder concurrentie van andere amfibieën of van waterinsecten. Ook in licht brak water kan de soort zich voortplanten. De rugstreeppad heeft een voorkeur voor snel opwarmende bodemplaatsten en ondiep (tijdelijk) water (bij voorkeur vegetatieloos), in de nabijheid van losgrondige zanderige bodems. In brede en grotere watergangen komt de rugstreeppad niet voor, met mogelijke uitzondering de ondiepe oeverzones.

6.1.5. Verspreiding en aantalsontwikkelingen

In Nederland komt de rugstreeppad plaatselijk zeer algemeen voor, vooral in natuurlijke wateren in duinen en aanliggende gronden. Ook in het rivierengebied (uiterwaarden) en in polders in West-Nederland en in de Noordoostpolder is deze soort lokaal algemeen. De rugstreeppad is sinds 1950 veertig procent in verspreiding achteruit gegaan. De landelijke trend in aantallen rugstreeppadden laat een matige afname zien. Hieronder een weergave van de verspreiding van de rugstreeppad in de Provincie Zuid-Holland in de periode 1990 – 2003.

Figuur 10: Verspreiding rugstreeppad in Zuid-Holland (rode cirkel: omgeving van plangebied)

6.1.5.1 Recente waarnemingen (tot 3 jaar geleden)

Op de website waarnemingen.nl zijn 8 waarnemingen geregistreerd sinds 08-05-2008 tot heden 21-02-2012 in de omliggende omgeving van het plangebied.

6.1.5.2 Verspreiding in de gemeente Teylingen en omgeving (tot 3 jaar)

Er zijn in de omliggende omgeving verschillende onderzoeken uitgevoerd die het voorkomen van rugstreeppadden hebben aangetoond. In mei 2009 is bijvoorbeeld door Bioclear B.V. een quickscan uitgevoerd in de Zwanenburgpolder, hierbij zijn larven en een enkel individu aangetroffen.

6.1.5.3 Verspreiding in het nabije verleden (tot 10 jaar geleden)

In 2002 is in het rapport 'Inventarisatie van flora en fauna in plangebied Vinex-locatie Hooghkamer' vastgesteld dat de rugstreeppad algemeen voorkomt ten noordoosten van Voorhout in plangebied Hooghkamer. 'Het aantal (halfvolwassen) dieren wordt geschat op minimaal 100 individuen' (Limes Divergens, 2002). Hemelsbreed ligt dit gebied op minder dan 2 kilometer afstand.

6.1.5.4 Conclusie verspreiding rugstreeppad

Op basis van onderstaande argumenten wordt getracht een uitspraak te doen over het voorkomen van de rugstreeppad in de gemeente Teylingen:

- Verwacht mag worden dat de landelijke trend van matige afname ook geldt voor de gemeente Teylingen.

- De rugstreeppad is een vrij mobiele amfibie met een dispersie van 2000 a 3000 meter (Verboom, 1997 en Bugter, 1997).
- In de laatste 3 jaar zijn 8 waarnemingen geregistreerd in en rond het plangebied. Dit geeft aan dat de soort nog steeds actief is en op meerdere plaatsen voorkomt binnen en rond de gemeente Teylingen.
- Tijdens de quickscan uit 2007 zijn tientallen jonge rugstreeppadden aangetroffen. De soort plant zich in 2007 dus voort op de locatie of in de nabije omgeving.

Uit bovenstaande gegevens kan geconcludeerd worden dat de rugstreeppad recentelijk in de nabije omgeving is aangetroffen. De rugstreeppad heeft zich in het nabije verleden wel op of in directe nabijheid van de planlocatie voortgeplant.

6.1.6. Voortplantingsplaatsen, vaste rust- en verblijfplaatsen

Deze pioniersoort kent drie typen vaste rust- en verblijfplaatsen. Het eerste type is de voortplantingsplaatsen in de aquatische habitat. Dit is de locatie waar de eisoeren van deze soort worden afgezet en waar de larven opgroeien en metamorfoserende. Deze voortplantingslocaties kenmerken zich over het algemeen als wateren die zich in de pionierfase bevinden: ondiepe, meestal geheel vegetatielose, meestal tijdelijke watertjes. Voorbeelden zijn volgelopen greppels, regenplassen en karrensporen (rijsporen in het algemeen). Daarnaast zijn voortplantingsplaatsen ook te vinden in vennen en ondergelopen graslanden en in duinplassen. In akker- en graslandgebieden plant de soort zich voort in het seizoen ervoor geschoonde sloten, dus sloten die door het schonen weer in de pionierfase bevinden. Het tweede en derde type vaste rust- en verblijfplaatsen bevinden zich in de terrestrische habitat. Hieronder vallen de zomerverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen bevinden zich op hoogwatervrije terreinen. Als verblijfplaatsen kunnen bestaande ruimtes benut worden, zoals muizenholletjes. Vaak graven rugstreeppadden zich zelf in vergraafbare bodem in of schuilen onder elementen zoals tegels, pellets, tractorbanden. In de winter moeten de verblijfplaatsen vorstvrij zijn. De overwinteringslocatie moet boven het grondwater gelegen zijn. Een rugstreeppad heeft meerdere zomerverblijfplaatsen die hij in die periode wisselend in gebruik heeft. Ook van jaar tot jaar kunnen de verblijfplaatsen binnen het leefgebied wisselen.

6.1.7. Functionele leefomgeving

De functionele leefomgeving van een voortplantingsplaats en van een vaste rust- of verblijfplaats is de omgeving van die plaatsen die nodig is om ze als zodanig te laten functioneren. Een voortplantingsplaats bijvoorbeeld kan alleen dan succesvol functioneren als er voldoende habitat van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eitjes af te zetten tot en met voor het opgroeien van de jonge larven en een winterverblijfplaats kan succesvol functioneren als deze niet bevriest. Tevens is noodzakelijk dat de rugstreeppadden zich kunnen verplaatsen van bijvoorbeeld de winterverblijfplaatsen naar de voortplantingsplekken en andersom. Het foerageergebied bevindt zich in de omgeving (tot circa 500 meter) van de vaste rust- en verblijfplaatsen, zoals in 1.7 aangegeven. Migratie vindt plaats tussen de overwinteringslocaties, voortplantingslocaties en zomerverblijfplaatsen. De exacte locatie van terrestrische vaste rust- en verblijfplaatsen en de exacte bijbehorende functionele leefomgeving is bij de rugstreeppad vaak niet redelijkerwijs in beeld te brengen. In de praktijk moet er dan ook vanuit gegaan worden dat de geschikte habitat waar de rugstreeppad is aangetroffen gezien moet worden als vaste rust- en verblijfplaats met de daarbij horende leefomgeving om die plek als zodanig te laten functioneren.

6.1.8. Populatiegrootte en dispersie

Rugstreeppadden, en dan vooral de juvenielen, kunnen afstanden tot wel circa 5 kilometer afleggen opzoek naar geschikt leefgebied. De rugstreeppad is in staat zich snel te verbreiden. Pas gemetamorfoseerde exemplaren kunnen in een etmaal 300 meter afleggen. Dit gebeurt in willekeurige richtingen, niet geleid door vegetatiestructuren. Hierdoor is de soort “overall” in zijn leefgebied aanwezig, zij het vaak in zeer lage dichtheden. De minimale oppervlakte benodigd voor een populatie rugstreeppadden is moeilijk te bepalen. Voor de rugstreeppad zijn hier geen eenduidige maatstaven voor beschikbaar. In zijn algemeenheid kan men zeggen dat populaties niet geïsoleerd mogen raken. Ook wordt waargenomen dat er vaak rugstreeppadden in kleine hoeveelheden voorkomen, en wanneer het gebied opeens geschikt wordt, bijvoorbeeld door plasvorming, de aantallen snel toenemen. Voor instandhouding van een populatie rugstreeppadden moet deze minimaal 50 – 100 à 200 exemplaren bevatten en in contact staan met andere populaties (metapopulatie). Uitwisseling tussen populaties en rekolonisatie is dan ook goed mogelijk, mits barrières worden voorkomen. Barrières bestaan onder andere uit wegen, brede watergangen en beschoeide waterkanten.

7. Instandhouding en effecten op soorten

Dit hoofdstuk beschrijft wat de effecten op voorkomende soorten zijn en hoe de instandhouding van beschermde soorten gewaarborgd wordt.

7.1. Effecten van maatregelen op beschermde soorten

Hieronder worden de effecten van de geplande ingrepen op soorten beschreven.

7.1.1. Dempen van water

Door het dempen van (een deel van) de watergangen zal het waterhabitat van verschillende diersoorten verdwijnen. Ook zijn de werkzaamheden van invloed op (water)planten die voorkomen op het deel waar de uitbreiding gerealiseerd wordt. Deze planten zullen verdwijnen. Door het dempen van water zal voornamelijk voortplantingsbiotoop voor amfibieën, vissen en diverse insecten zoals libellen verloren gaan. Dit kan weer tot gevolg hebben dat er een aantasting plaatsvindt van het voortplantingssucces van deze soorten. Als de lokale populatie van een diersoort klein is, kan dit zelfs gevolgen hebben voor het voorkomen van de soort in de gemeente of zelfs op landelijke schaal.

7.1.2. Verwijderen van bosje: effecten op planten

De negatieve effecten op planten zijn zeer beperkt. Het bosje bestaat namelijk uit een plantengemeenschap die op relatief veel plaatsen in de Provincie Zuid-Holland voorkomt. In het bosje komen soorten voor als wilg, els en abeel. Daarnaast zijn er struikvormers aanwezig zoals meidoorn, grauwe wilg en zwarte els. Ruigte komt voor in de vorm van riet en koninginnekruid. Het zijn allemaal algemeen voorkomende planten, het verwijderen van deze planten heeft geen invloed op de lokale of regionale staat van instandhouding.

7.1.3. Verwijderen van bosje: effecten op dieren

Er kunnen diverse functies voor fauna verloren gaan. Hierbij valt met name te denken aan aantasting van de functies zomerverblijf, voedselvoorziening en nestgelegenheid voor vogels. Voor kleine zoogdieren, zoals hermelijn of veldmuis kan de ruigte dienen als schuilplek, nestlocatie en als voedselvoorziening. Ook insecten zoals sprinkhanen, vlinders en libellen kunnen de ruigte in en rond het bosje gebruiken als plek voor voedselvoorziening of leefgebied.

7.2. Rekening houden met soorten

Op de planlocatie worden verschillende beschermde soorten verwacht, waaronder vogels, kleine watersalamander, bastaardkikker en gewone pad. Met voorkomende algemene soorten wordt bijvoorbeeld rekening gehouden door het toepassen van de algemene zorgplicht en het uitvoeren van mitigerende- en compenserende maatregelen. In Hoofdstuk 8 en 9 wordt verder ingegaan op mitigerende- en compenserende maatregelen.

7.3. Verwacht effect op gunstige instandhouding van soorten

Door het uitvoeren van de plannen is te verwachten dat individuen verstoord worden. De zorgplicht wordt in acht gehouden en hiermee wordt doding van voorkomende fauna en beschermde flora zoveel mogelijk voorkomen. Door voldoende adequate maatregelen te treffen is de verwachting dat plaatselijke populaties van alle voorkomende soorten niet in gevaar komen door de uitvoering van de plannen. Door het uitbreiden van de

gemeentewerf zullen activiteiten worden verricht die het milieu dynamischer maken. Het verwijderen van bomen en het graven van watergangen zal naar verwachting zelfs een positieve invloed hebben op een soort zoals de rugstreeppad.

Op deze wijze is de duurzame instandhouding van de voorkomende soorten gewaarborgd en komen ook de functionaliteiten van de vaste rust- en verblijfplaatsen niet in het geding.

8. Zorgplicht en mitigerende maatregelen

Dit hoofdstuk beschrijft de mitigerende maatregelen die genomen worden om beschermde plant- en diersoorten te ontzien. Mitigerende maatregelen beschrijven hoe werkzaamheden zo ingevuld kunnen worden dat effecten op beschermde soorten voorkomen of verminderd kunnen worden.

8.1. Zorgplicht algemeen

Voor alle plant- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Om hieraan te voldoen zal aanwezige fauna van de locatie verwijderd worden voor uitvoer van de werkzaamheden. Daarnaast wordt overgebleven fauna gevangen en uitgezet in een geschikt habitat in de directe omgeving, buiten invloed van de werkzaamheden. Dit zal met name van toepassing zijn op amfibieën en vissen.

8.1.1. Zoogdieren

Effecten op kleine zoogdieren zoals muizen kunnen worden beperkt door gefaseerd te werk te gaan. Dit houdt in dat eerst de vegetatie wordt gemaaid, alvorens in een later stadium met het aanbrengen van de voorbelasting wordt begonnen. Het hierdoor eerst minder geschikt gemaakte leefgebied kan dan tijdig door de aanwezige zoogdieren worden verlaten. Ten aanzien van deze soorten geldt dat ze niet tijdens de winterslaap mogen worden verstoord door het verwijderen van vegetatie. Dat betekent dat de aanwezige vegetatie in de periode van september tot half november zou moeten worden verwijderd. Grotere zoogdieren, als de hermelijn, wezel en haas hebben grote leefgebieden en zullen tijdens de werkzaamheden het plangebied mijden. In de omgeving is voldoende geschikt leef- en rustgebied aanwezig voor deze soorten. Ook aanwezige mollen zullen het plangebied mijden na aanvang van de werkzaamheden. Effecten op populatieniveau van deze soorten worden niet verwacht. De gunstige staat van instandhouding van de in het plangebied voorkomende algemene zoogdieren wordt niet aangetast door de geplande werkzaamheden.

8.1.2. Vogels

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Vorbereidende werkzaamheden zoals de voorbelasting dienen te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen zodat er sprake is van een permanente verstoring voordat vogels tot broeden komen. Door deze verstoring zullen broedvogels het plangebied mijden als broedplaats.

8.1.3. Rugstreeppad

Het verwonden en doden van rugstreeppadden moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Dit wordt bewerkstelligd door:

- Water te dempen in de periode augustus tot maart.
- Werkzaamheden aan terreestisch habitat vinden plaatst van begin april tot oktober.
- Werkzaamheden vinden plaats onder begeleiding van een deskundige.

8.1.4. Ecologisch werkprotocol

Voor de uitvoering van de werkzaamheden dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en dient er op te worden toegezien dat de uitvoerende partij hiervan op de hoogte is en werkt volgens dit protocol.

8.2. Mitigerende maatregelen algemeen

Om de negatieve effecten op voorkomende soorten te voorkomen, zijn de volgende mitigerende maatregelen nodig:

- Direct voorafgaand aan het verbreden van de watergangen en natuurvriendelijke oevers worden de oevers afgezocht en de slootrand bevist. Gevangen vissen, amfibieën en zoetwatermosselen worden overgezet in geschikte sloten in de omgeving. Dit dient door een deskundige te worden uitgevoerd. Daarna worden de werkzaamheden “diervriendelijk” uitgevoerd, dat wil zeggen vanaf één kant, zodat de vissen de kans krijgen om voor de machines uit te vluchten naar watergangen waar geen ingrepen plaatsvinden. Aan het einde van de sloot zal een ontsnappingsroute aanwezig zijn. Voorts dient te worden voorkomen dat de slootkanten instorten, zodat vissen niet bedolven kunnen raken.
- De te dempen sloot wordt aan 2 zijden afgedamd, waarna de waterstand wordt verlaagd en alle vissen, amfibieën en eventuele zoetwatermosselen door een deskundige worden weggevangen en verplaatst naar een geschikte sloot in de buurt. Ook de modder dient te worden uitgespreid en gecontroleerd op zoetwatermosselen en vissen.
- Werkzaamheden mogen niet plaatsvinden in het voortplantingsseizoen en de winter-rustperiode (15 november – 15 maart) bij een watertemperatuur lager dan 5 graden Celsius.
- Voorkomende beschermde flora, zoals wellicht de dotterbloem worden uitgestoken en verplaatst.

8.2.1. Mitigerende maatregelen rugstreeppad

Om de negatieve effecten voor de rugstreeppad en andere amfibiesoorten tot een minimum te beperken, zijn de volgende mitigerende maatregelen nodig:

- Ingrepen in de watergang (inclusief oevers) buiten het voortplantingsseizoen uitvoeren
- De locatie wordt afgezet met rasters (1 meter hoog) met een passende maasgrootte, zodat individuen het gebied waar de ingrepen plaatsvinden niet kunnen bereiken.
- De locatie wordt voor aanvang van de werkzaamheden eerst doorzocht op aanwezigheid van individuen, deze worden verplaatst naar een geschikt habitat nabij, maar buiten de invloed van werkzaamheden.
- Vervangend voortplantingsbiotoop wordt aangelegd in 2012 (voor het dempen van de sloot in 2013).

Er is overleg gepleegd met een amfibieëndeskundige van Ravon over de te nemen mitigerende maatregelen.

9. Compenserende maatregelen en inrichting

In dit hoofdstuk worden de maatregelen beschreven die het verlies aan biotoop door uitbreiding van de gemeentewerf moeten compenseren.

9.1. Compensatiegebied algemeen

De uitbreiding van de verharding bedraagt 2680 m². Het nieuw in te richten compensatiegebied heeft een oppervlakte van 1607 m² en bestaat voornamelijk uit water en oever. Binnen het compensatiegebied ligt een pad dat toegang biedt tot de weilanden ten zuiden van de gemeentewerf. Dit werk-/toegangspad wordt voorlopig gehandhaafd in het huidige plan. Aan Landschapsbeheer Zuid-Holland is gevraagd een voorstel te doen voor de inrichting van het deel van de oever tot het deel het begin van het werkpad.

9.2. Inrichting compensatiegebied

Hieronder wordt de inrichting gedetailleerd toegelicht.

9.2.1. Eisen aan de inrichting

Door de uitbreiding van de werf gaan biotopen verloren. Eisen aan de inrichting van het compensatiegebied zijn:

- Compenseren van functieverlies van biotopen van voorkomende (beschermde) soorten.
- Gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in gevaar brengen.
- Zo mogelijk gunstigere biotopen inrichten, door een betere functievervulling.
- Kwalitatief voortplantingsbiotoop voor de rugstreeppad realiseren.

9.2.2. Eisen rugstreeppad aan leef- en voortplantingsbiotoop

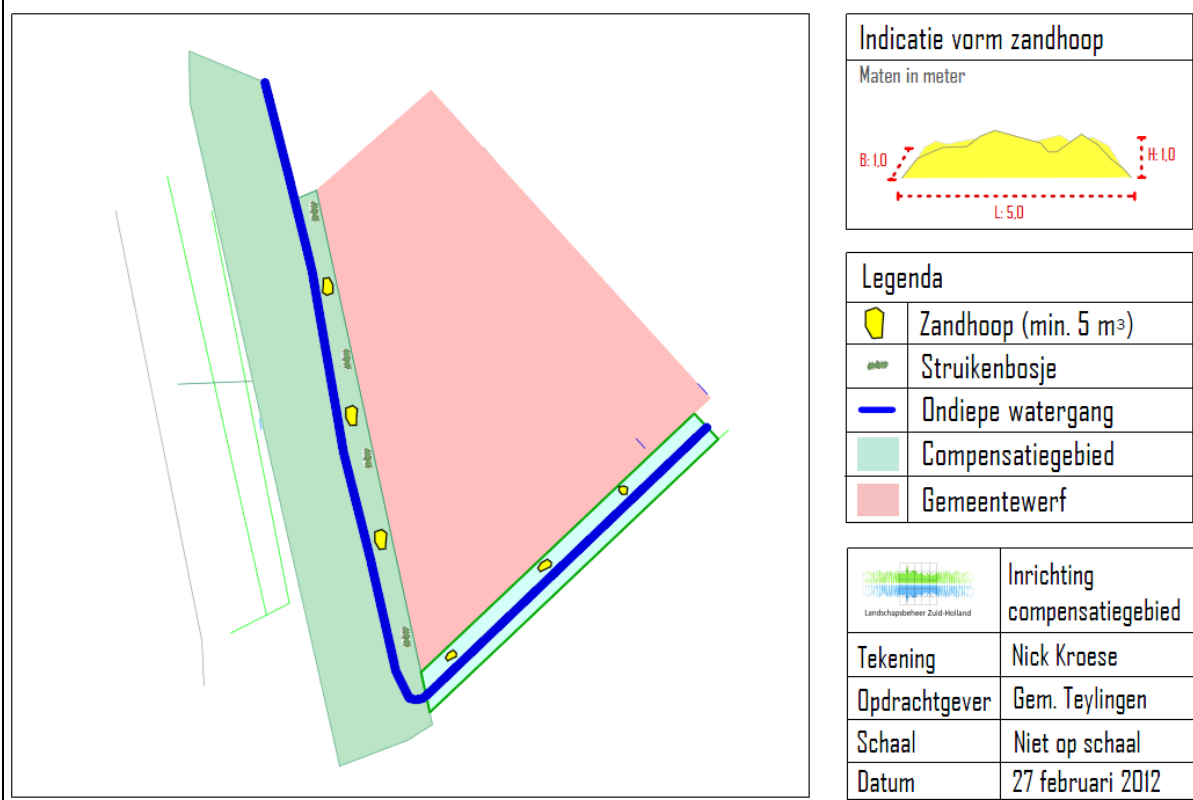
De rugstreeppad heeft duidelijke voorkeuren voor zijn leef- en voortplantingsbiotoop. Zie hiervoor ook paragraaf 6.1.6. Hieronder worden wenselijke biotoopeigenschappen opgesomd:

- stilstaand water (hoeft niet permanent water te bevatten)
- zachte niet al te zure wateren (pH boven de 5,5)
- geen beschaduwing
- ondiepe delen, maximale diepte van de watergang 60 á 70 cm.
- zeer geleidelijk aflopende oevers (minimaal 1:3)
- oppervlakte: zo groot mogelijk met een minimale doorsnede van 10 m.
- geen vissen
- geen bedekking van het wateroppervlak door drijvende vegetatie
- zo min mogelijk ondergedoken vegetatie.
- Het omliggende gebied heeft weinig tot geen opgaande begroeiing en kan goed door de zon beschenen en verwarmd worden.
- Er moet minimaal 5 m² vergraafbaar zand aanwezig zijn in de omgeving, waar de rugstreeppad kan foerageren en zich kan ingraven.

9.2.3. Bovenaanzicht inrichting

Rekening houdend met de eisen aan de inrichting en met de voorkeuren van de rugstreeppad aan de inrichting, is onderstaand bovenaanzicht getekend.

Inrichting compensatiegebied uitbreiding gemeentewerf (nieuwe situatie)

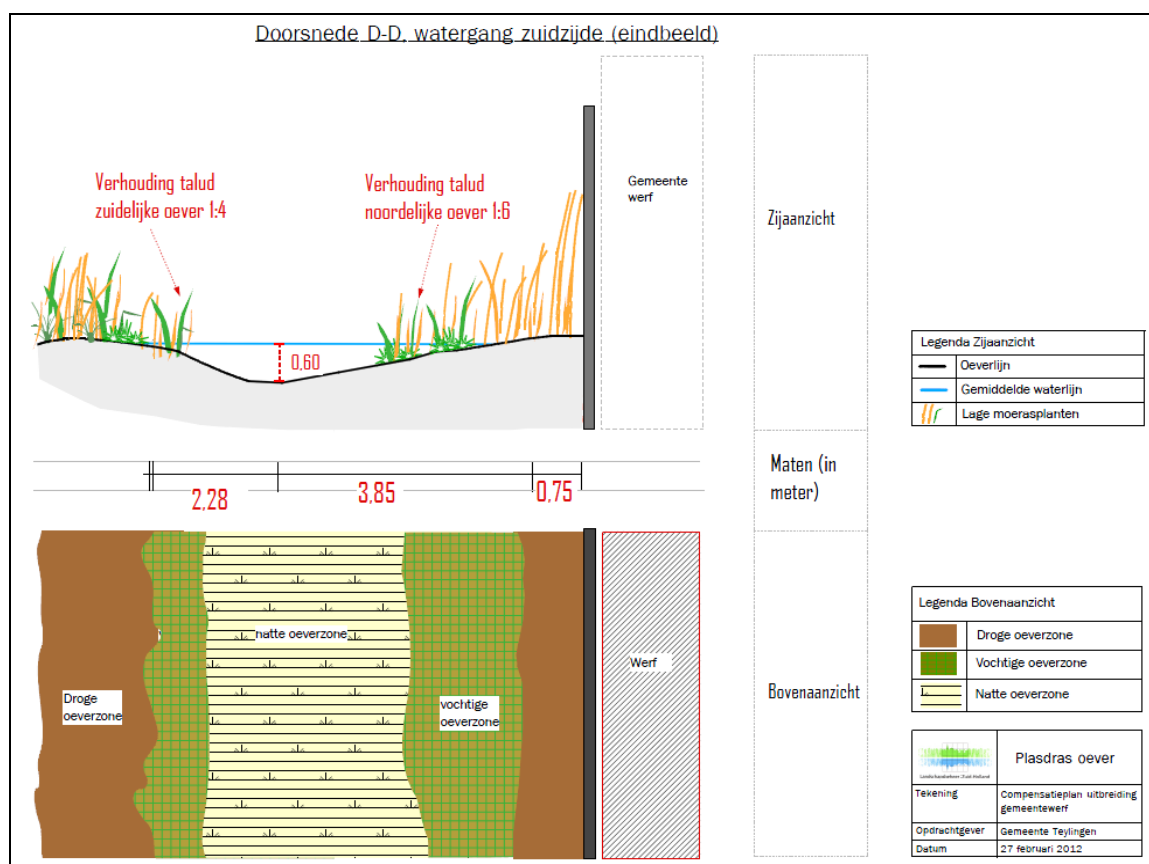
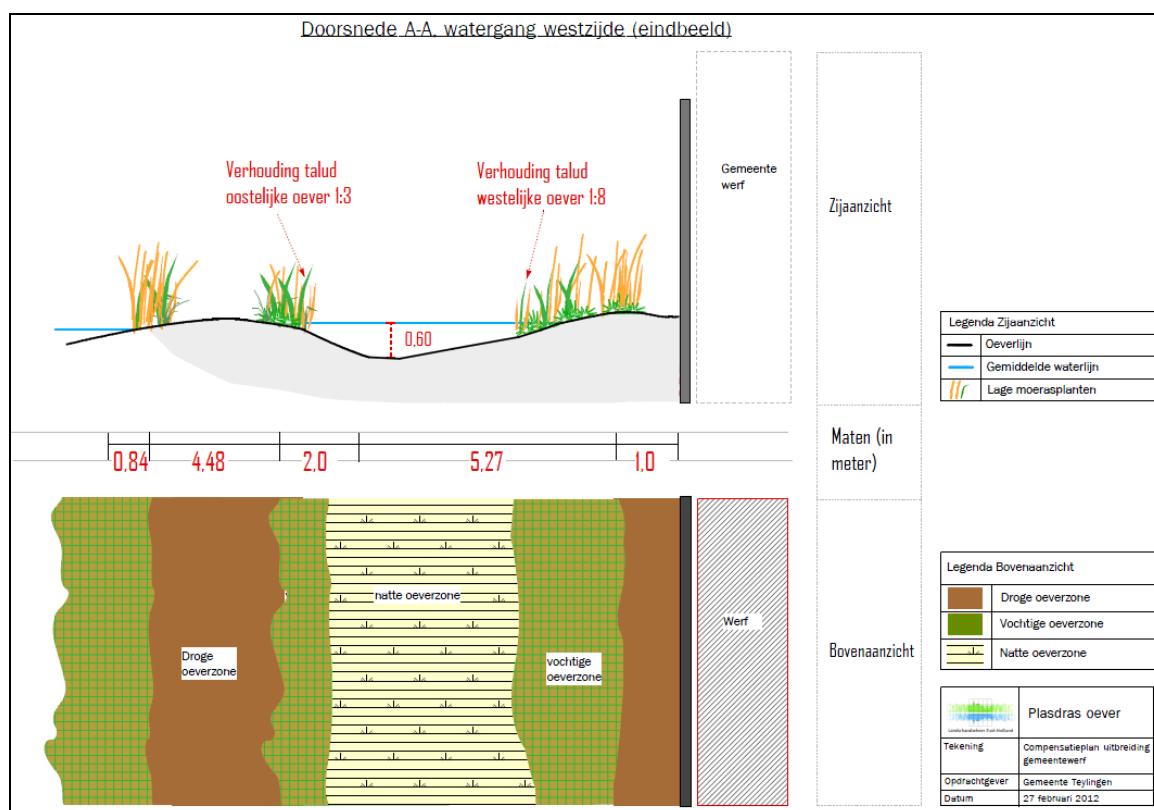
Figuur 11: Bovenaanzicht inrichting compensatiegebied

Zoals te zien is in Figuur 11 zijn de inrichtingsmaatregelen vrij beperkt. Er is gekozen voor het aanleggen van vergraafbare zandhopen en kleine struikenbosjes. De ondiepe watergang wordt ingericht als natuurvriendelijke oever.

9.2.4. Doornsnede te graven ondiepe watergang

Het creëren van ondiep water in de watergang, maakt de watergang onaanrekkelijk voor grotere vissen zoals baars, blankvoorn en brasem. Het weren van grotere vissen verhoogd de kans op een beter uitkomstsucces van de afgezette amfibieëneieren.

Het belangrijk dat de oeverdelen die het meest beschreven worden door de zon de flauwste verhouding hebben. Het zuidelijke deel van de watergang zal daarom dicht bij het hek een flauwere verhouding krijgen, dan het oeverdeel dat meer zuidelijk ligt (zie Figuur 12). Voor de watergang aan de westzijde van de werf geldt dat dat het oostelijke oeverdeel de flauwste verhouding dient te hebben. Hieronder zijn in Figuur 12 en 13 de doorsneden van de watergangen weergegeven.

9.2.5. Behouden pionierskarakter

Voor de rugstreeppad zijn on- of laagbegroeide oevers ideaal. Door natuurlijke successie zal er zonder ingrijpen na enkele jaren geen pionierskarakter meer aanwezig zijn op de locatie. Dit karakter bestond echter wel voor de uitbreiding van de werf, daarom wordt gekozen om:

- De watergang jaarlijks te beheren (vegetatie verwijderen)
- De oevers in te zaaien met moerasplanten, zodat ontwikkeling van hogere vegetatie geremd/voorkomen wordt.

Het inzaaien van de oevers zal worden gedaan met soorten die passen bij grondsoort (zand en veen) en het omliggende gebied. De samenstelling zal onder andere bestaan uit de volgende soorten: watermunt, grote ratelaar, grote wederik, moerasrolklaver, moerasspirea en gewoon reukgras (circa 40%).

9.2.6. Struikenbosje

Langs de watergang aan de westzijde van de werf zullen 3 tot 5 struikenbosjes komen. Deze bosjes kunnen zorgen voor schuilgelegenheid voor diverse diersoorten. Daarnaast bieden de struikvormers voedsel voor vogels, rupsen en (indirect) kleine zoogdieren. Er is gekozen voor struiken en niet voor boomvormers, omdat bomen de oever te veel kunnen beschaduwen, dit is niet wenselijk. Om dezelfde reden is gekozen voor enkele bosjes en niet voor beplanting langs de gehele oever. De bosjes zullen ongeveer 1,5 meter lang zijn en bestaan uit 8 stuks bosplantsoen. Hiervan is 80% meidoorn en 20% sleedoorn.

9.3. **Ecologisch beheer**

Voor de verschillende onderdelen wordt ecologisch beheer uitgevoerd. Verruiging wordt daarbij zoveel mogelijk voorkomen. Door fasering in tijd en ruimte blijft er leefbiotoop voor diverse organismen aanwezig. Een goede planning en goede afspraken over de werkwijze is daarbij noodzakelijk. Daarbij is tussentijdse bijsturing van het beheer naar aanleiding van de ontwikkelingen nodig.

9.3.1. Natuurvriendelijke oevers

In het najaar (oktober) maaien met maaikorf boven de waterlijn, waarbij minimaal 20 % kan blijven staan. Het maaisel wordt afgevoerd. Het verdient aanbeveling het schoonsel minimaal 48 uur naast de watergang te laten liggen, zodat amfibieën terug naar de watergang kunnen vluchten.

9.3.2. Watergang

Belangrijke onderdelen voor het functioneren van de watergang zijn:

- Behouden van het pionierskarakter van de watergang.
- Overtollige plantengroei aan ondergedoken waterplanten, (meer dan 50% van het oppervlak) in de september-oktober afvoeren. Maaien boven de waterbodem bij voorkeur met maaikorf (T-mes). Planten niet met wortel en al verwijderen (dus niet: vegen). Minimaal 20% van de vegetatie per maaironde sparen. Ook eventuele drijfbladplanten worden verwijderd.
- Faseer het onderhoud van de watervegetatie in relatie tot het onderhoud van de oeverzone, zodat er altijd water- en oeverplanten aanwezig zijn.
- Watergang op diepte houden, maar niet dieper dan 70 centimeter. Tijdelijke droogstand in droge periodes is geen probleem.
- Het baggeren/op diepte houden van de watergang dient gefaseerd te worden uitgevoerd, zodat niet meer dan 50% van de onderwaterbodem wordt verstoord, met een tussenperiode van minimaal 2 jaar. Daarbij moet worden gewerkt naar de

open kant van de sloot of watergang, zodat de waterdieren kunnen ontsnappen. De bagger dient direct te worden gecontroleerd op aanwezigheid van (beschermde) soorten zoals vissen, amfibieën en eventuele grote zoetwatermosselen. Deze worden teruggezet in het water.

- Baggerwerkzaamheden worden uitgevoerd in de periode van 15 juli tot 1 november, met een voorkeur voor de maanden september en oktober; eventueel later in het seizoen zolang de watertemperatuur boven de 10° C blijft.

9.3.3. Zandhopen

Voor het functioneren van de zandhopen is het essentieel dat deze vergraafbaar blijven. Indien de oevers grotendeels uit zand bestaan is het aanleggen van de zandhopen niet direct nodig. Afhankelijk van de toestand van de zandhopen, dienen deze om de 2 jaar gecontroleerd te worden op vergraafbaarheid. Ligt het zand vast of is de hoop begroeid, dan dient deze omgescheept te worden.

9.3.4. Struikenbosjes

De struikenbosjes mogen de natuurvriendelijke oever niet overschaduwen. Het hoger worden van de struiken is geen probleem, zo lang de oever vrij blijft van schaduwwerking. Daarnaast is het belangrijk dat de struiken niet de gehele strook langs het hek bevolken, maar dat het bosjes van circa 2 meter lang blijven. Elke drie jaar dient bekeken te worden of de struiken aan bovenstaande eisen voldoen. Is dit niet het geval dan dienen de struikenbosjes gesnoeid te worden.

9.4. **Monitoring**

Nieuw voortplantingsbiotoop voor de rugstreeppad wordt al in 2012 gerealiseerd. Hiervoor wordt het in te richten gebied afgezet met schermen en worden voorkomende individuen gevangen en verplaatst. Bij een vlotte uitvoering (volgens planning) zou er in 2012 dus een extra watergang aanwezig zijn. Deze watergang zou wellicht in 2012 al gebruikt kunnen worden door amfibieën als voortplantingsbiotoop. De rugstreeppad kan namelijk wel tot in september eieren afzetten. Voor half augustus 2012 wordt in de schemering een bezoek afgelegd om te bepalen of er “kooactiviteit” is. In 2013 wordt rond half april een tweede bezoek afgelegd, zodat ingeschat kan worden of er nog rugstreeppadden aanwezig zijn en hoeveel. Met deze informatie kan gericht gewerkt worden.

Het dempen van de watergang zal plaatsvinden in de periode half september – half november. Dit is buiten de voortplantingsperiode van de rugstreeppad en binnen de winterrust van vissen en amfibieën.

10. Planning werkzaamheden

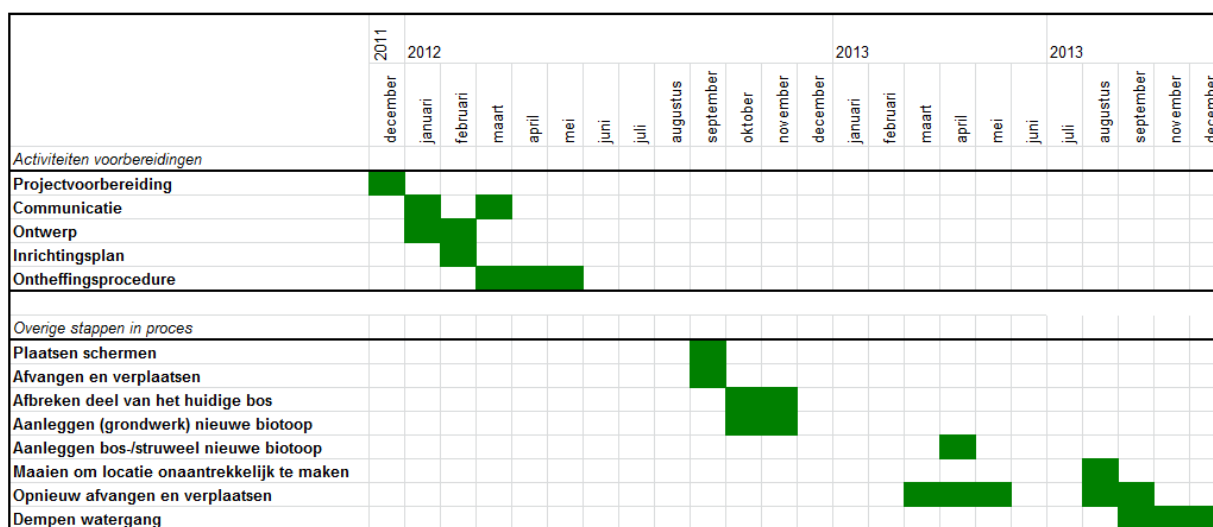
Om voldoende rekening te kunnen houden met voorkomende flora- en fauna is een goede planning van de werkzaamheden essentieel.

10.1.1. Belangrijke perioden

Het dempen van de watergang zal plaatsvinden in de periode half september – half november. Dit is buiten de voortplantingsperiode van de rugstreeppad en binnen de winterrust van vissen en amfibieën.

Werkzaamheden aan de bosschage worden alleen uitgevoerd indien er geen broedgevallen zijn geconstateerd. Door in de periode oktober – december te werken wordt de kans op een broedgeval aanzienlijk verkleind.

Hieronder is de planning voor de werkzaamheden weergegeven.

Figuur 14: Planning werkzaamheden

Literatuurlijst

Websites

Soortenstandaard rugstreeppad, Invloket, 2011

<http://www.hetInvloket.nl/xmlpages/page/Invloket/actueel/document/fileitem/2201676>

Recente waarnemingen van rugstreeppad in omgeving Teylingen

<http://knnvbollen.waarneming.nl/soort/view/455?from=2000-02-01&to=2012-02-21&maand=0&rows=20&os=0>

Trend matige afname

<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/natuur-milieu/methoden/trim/achtergrond-methode-trim.htm>

Rapport Hoogkamer

http://ruimtelijkeplannen.teylingen.nl/plans/NL.IMRO.1525.BP2010VHT07001-/NL.IMRO.1525.BP2010VHT07001-0301/tb_NL.IMRO.1525.BP2010VHT07001-0301_5.pdf

Verspreiding rugstreeppad Zuid-Holland

<http://www.hetweitje.nl/Folder%20Beschermd%20planten%20en%20dieren%20in%20Zuid-Holland%20ZIP.pdf>

Rapporten en boeken

Berkheij, B., Landschapsbeheer Zuid-Holland, 2007. Quick Scan beschermde flora en fauna + landschappelijk advies.

Bioclear B.V., mei 2009. Quickscan Zwanenburgpolder.

Creemers, R.C.M., J.C.W. van Delft & RAVON, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9.

Gedragscode Unie van Waterschappen, 2006

Groene werkgids, Waterschap Rivierenland, 2008.

Jong, Th. H. de, Bureau Viridis, Culemborg, 2002. Amfibieën, vissen en baggeren: richtlijnen voor het baggeren van wateren met betrekking tot het voorkomen van kwetsbare en bedreigde amfibieën en vissen..

Kroese, N., Landschapsbeheer Zuid-Holland, 2011. Update quickscan uitbreiding gemeentewerf Teylingen.

Mostert, K. & J. Willemsen, Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland, Delft, 2008. Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2008.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2007. Spelregels EHS.
Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata).

Pronk & Stempher, Landschapsbeheer Zuid-Holland, 2010. Vooronderzoek uitbreiding gemeentewerf Voorhout.

Bijlage 1: Ligging plangebied ten opzichte van beschermde gebieden

Figuur

15: De ligging van het plangebied (rood kader) binnen de EHS (groen kader). Bron: Digitale plankaart PEHS - Streekplan Zuid-Holland West (www.geo.zuid-holland.nl).

Figuur 16: Ligging plangebied ten opzichte van weidevogelgebieden (licht groen kader). Bron: Natuurbeheerplan Zuid-Holland.

Bijlage 2: Onderbouwing alternatieven

Algemeen

In 2006 is de gemeente Teylingen ontstaan uit een samenvoeging van de voormalige gemeenten Sassenheim, Voorhout en Warmond. Direct gevolg hiervan is dat er binnen het grondgebied van de gemeente Teylingen per kern een individuele gemeentewerf en milieustraat aanwezig was. De gemeente Teylingen streeft naar de samenvoeging van deze gemeentewerven en milieustraten tot één gecentraliseerde gemeentewerf en milieustraat aan de Nijverheidsweg te Voorhout vanwege het aanbieden van een goede dienstverlening, het wegnemen van de overlast door het gebruik van de bestaande werf in Warmond én vanwege economische redenen.

Gemeentewerf Warmond

De reden dat de gemeentewerf en milieustraat niet wordt gecentraliseerd in Warmond is dat deze locatie langs cq. door een woonwijk wordt ontsloten en dat de bestaande oppervlakte te gering is. Uitbreidingsmogelijkheden op deze locatie zijn er niet. Zie Figuur 17.

Gemeentewerf Sassenheim

De reden dat de gemeentewerf en milieustraat niet wordt gecentraliseerd in Sassenheim is dat deze locatie langs cq. door een woonwijk wordt ontsloten en dat de bestaande gebouwen gedateerd zijn. Zie Figuur 18.

Gemeentewerf Voorhout

De redenen om de gemeentewerf en milieustraat in Voorhout te centraliseren zijn de volgende;

- De werf en milieustraat zijn gesitueerd op een bestaand bedrijven terrein en heeft een centrale ligging t.o.v. de drie kernen Warmond, Sassenheim en Voorhout;
- De ontsluitingsroute van de werf en de milieustraat gaat via het bedrijventerrein naar een doorgaande weg en ligt niet langs- en gaat niet door- een woonwijk;
- Op deze locatie zijn al goede voorzieningen voor de werf aanwezig;
- Op deze locatie is uitbreiding van de benodigde capaciteit mogelijk voor de inrichting van een nieuwe, grotere milieustraat uitgaande van een toekomstige inwonersgroei naar ca. 40.000 inwoners (ca. 5.000m² grond) en met meer mogelijkheden voor voorzieningen op het gebied van afvalscheiding (extra gescheiden afvalstromen en een hoger veiligheid- en serviceniveau); (zie Figuur 19).

Uitbreiding ter plaatse van het bosje

Het gebied waar het bosje staat en waarop de uitbreiding is gepland met de milieustraat ligt binnen 'de rode contour' van de provincie Zuid Holland. Zie Figuur 20. Dit betekent dat de provincie het volledige plangebied beschouwd als bestaand stedelijk gebied. Een bestemmingsplanprocedure voor de uitbreiding met een milieustraat past dus binnen het beleid van de provincie.

Een uitbreiding van de milieustraat richting weilanden (op het graslandperceel ten zuiden van de gemeentewerf) betekent een uitbreiding buiten de 'rode contour' en dit is in strijd met de regels voor het gebied buiten de bebouwingscontour. Daarnaast maakt het graslandperceel ten zuiden van de gemeentewerf deel uit van de open 'corridor' tussen

Sassenheim en Voorhout. Tevens hebben deze gebieden bepaalde waarden als het gaat om vogelweide gebieden.

Overige opties

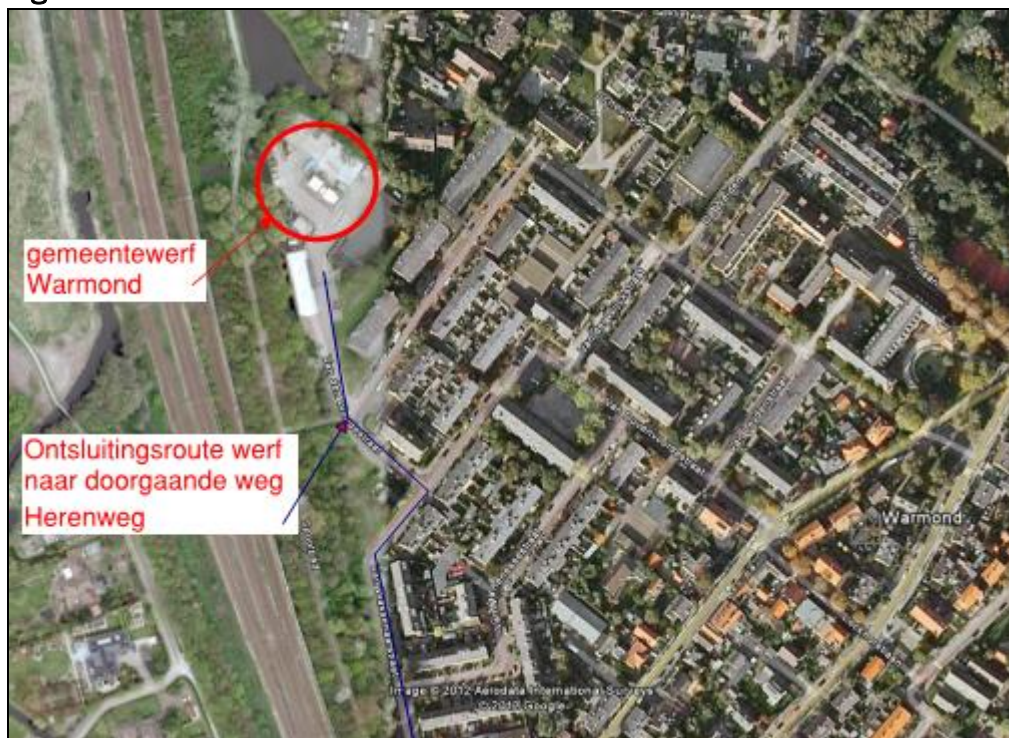
Het gebiedje waar het bosje op staat is kadastraal eigendom van de gemeente Teylingen. In het gebied tegenover de bestaande werf aan de Nijverheidsweg liggen nog een aantal onbebouwde bedrijfspercelen. Deze onbebouwde bedrijfspercelen zijn geen eigendom van de gemeente Teylingen. De hoge aankoopkosten én de situatie dat er dan niet één gesloten perceel ontstaat waarop de gemeentewerf en milieustraat gerealiseerd kunnen worden omdat de doorgaande weg tussen deze percelen ligt, maakt het niet redelijk om de uitbreiding te realiseren op de onbebouwde bedrijfspercelen tegenover de bestaande werf aan de Nijverheidsweg in Voorhout. Daarnaast is de oppervlakte van het onbebouwde perceel te klein voor de uitbreiding met milieustraat. Zie Figuur 21.

Overige bijkomstigheden

Door centralisatie van de gemeentewerven in Voorhout zal het wegnemen van de hinderuitstraling van de gemeentewerf in Warmond een positief effect hebben op de leefomgeving van het gebied om die werf heen. Dit geldt in bepaalde mate ook voor de werf in Sassenheim. Voor de werf in Sassenheim geldt dat de hinderinvloed met name bestaat uit de verkeersbewegingen van en naar de werf. Naar rato zal het centraliseren van de drie gemeentewerven een positief effect hebben op de leefomgeving van mens en dier = 'het milieu'.

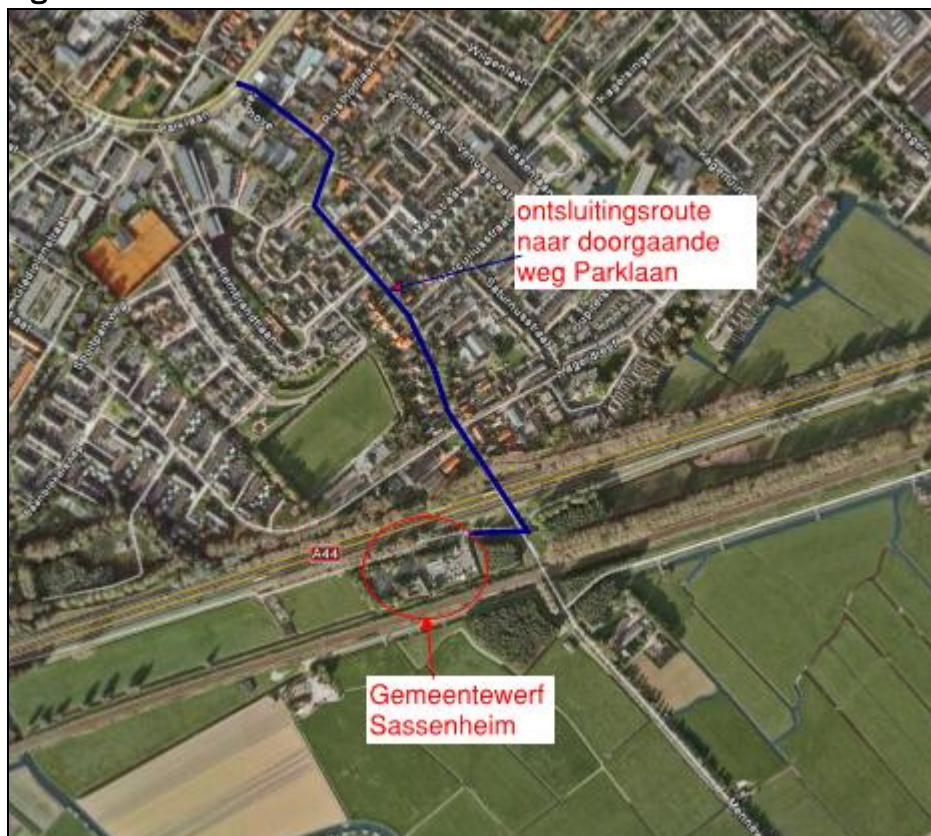
Figuur 22 weergeeft de opzet uitbreiding met milieustraat.

Figuur 17

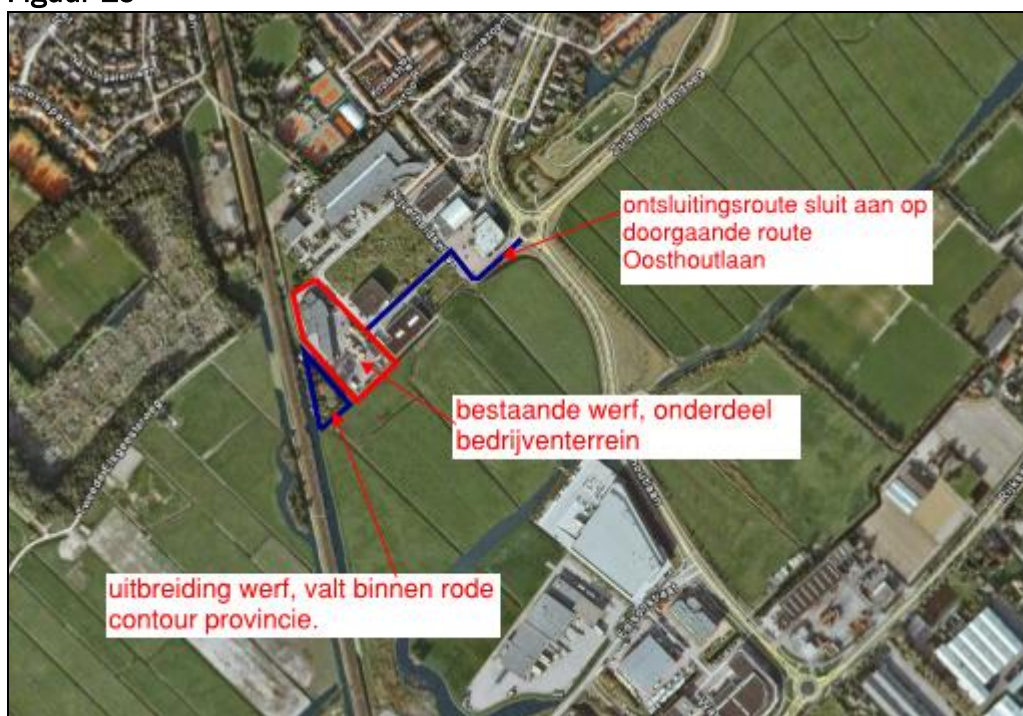
Locatie impressie werf Warmond

Figuur 18

Locatie impressie werf Sassenheim

Figuur 19

Locatie impressie werf Voorhout

Figuur 20

Figuur 21

Figuur 22

